

Nr 15

Utlåtande i anledning av motioner om förläggande till Östersund av 1976 års olympiska vinterspel.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 738 av herr *Erik Olsson m. fl.* och II: 943 av herr *Nilsson* i Östersund *m. fl.* föreslås, att riksdagen beslutar att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att förutsättningarna för att till Östersund förlägga 1976 års olympiska vinterspel skyndsamt och i lämplig form utreds.

Motionärerna framhåller, att Sverige är en av de främsta nationerna på vinteridrotternas område men att landet ännu inte stått som arrangör för något av de vart fjärde år återkommande olympiska vinterspelen. Planer på att ansöka om uppdraget har emellertid fått förnyad aktualitet. På initiativ av myndigheter i Östersunds stad har en utredning undersökt förutsättningarna och villkoren för att förlägga 1976 års olympiska vinterspel till Östersund. Kommitténs överväganden har redovisats i en rapport i november 1967. Stadsfullmäktige har härefter i princip uttalat sig för att staden skall söka vinterspelen och därutöver beslutat om vissa ytterligare utredningar och sonderingar. Ställningstagandet bygger bl. a. på förutsättningen att Östersunds stad och omgivande kommuner, Åre kommun och Ragunda kommun, Jämtlands läns landsting samt staten bidrar med sammanlagt 55,5 mkr., varav statens andel enligt kalkylen skulle vara 35 mkr.

Enligt motionärernas mening har frågan nationell räckvidd, och staten måste vara beredd att medverka i olika former. Det är dock enligt motionärerna inte möjligt att nu ta ställning till om vinter-OS kan förläggas till Östersund eller om det statliga engagemanget bör ha den räckvidd som angivits i rapporten. På en rad väsentliga punkter är utredningsmaterialet otillräckligt. Den kanske väsentligaste bristen är att utredningen inte närmare klargör i vilken utsträckning och för vilka ändamål olika anläggningar kan användas efter spelens slut.

En eventuell statlig medverkan måste enligt motionärerna prövas från delvis andra utgångspunkter än idrottsrörelsens, turistnäringens och de lokala intressenternas. Arbetsmarknads- och lokaliseringpolitiska aspekter måste med i bedömningen. Anslag för OS-ändamål måste vägas mot anslag för andra angelägna insatser, bl. a. i fråga om den reguljära idrotts- och friluftsvksamheten.

Motionärerna uttalar uppfattningen, att det skulle vara olyckligt om tanken på att få 1976 års vinterspel förlagda till Östersund skulle avvisas utan en mer ingående prövning. Det krävs emellertid en utförligare utredning som kompletterar redan utförda studier. I utredningsarbetet, som måste bedrivas i nära samarbete mellan staten, landstinget och berörda kommuner, bör också klarläggas om statens insatser när det gäller finansieringen kan göras i andra former än genom direkta anslag över statsbudgeten. Utredningsuppdragets utformning beror även av resultatet av underhandskontrakter med Internationella olympiska kommittén.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motion II: 943.

Utskottet har berett Östersunds stad, Jämtlands läns landsting samt Riksidrottsförbundet och Sveriges olympiska kommitté tillfälle att avge yttranden över motionerna.

Östersunds stads drätselkammare upplyser bl. a., att Östersunds stadsfullmäktige vid sammanträde den 19 december 1967 har beslutat att staden skall ansöka om uppdraget att arrangera 1976 års olympiska vinterspel, att Jämtlands läns landsting i februari 1968 har beslutat att uttala sig för att i princip stödja stadens initiativ *samt* att även kommunblockets samarbetsnämnd och Åre respektive Ragunda kommuner har uttalat sig positivt och stödjer stadens initiativ.

Drätselkammaren anför vidare, att Östersunds stads OS-kommitté, som fått uppdraget att fullfölja ärendet, var representerad i Grenoble under de olympiska vinterspelen i februari i år. Personliga kontakter erhöles med IOC:s president, generalsekreterare och ett betydande antal ledamöter, som med påtagligt intresse och mycket positiva kommentarer tog del av planerna. Ett önskemål, som framfördes av flera IOC-ledamöter, var att spelen skulle ges rimligare proportioner och befrias från ovidkommande inslag, som ekonomiskt belastar arrangemangen. Om dessa synpunkter får bli vägledande vid valet av värdstad 1976 bör Östersund med sitt synnerligen lämpliga klimat, med sin utmärkta terräng och sina möjligheter att erbjuda ovanligt väl koncentrerade tävlingsplatser ha goda förutsättningar att få uppdraget.

Drätselkammaren hyser i likhet med stadens utredningskommitté uppfattningen att kompletterande utredningar bör verkställas för att ett säkrare underlag för statens kostnader skall erhållas. Frågorna om s. k. olympiska byar och press centre erbjuder speciellt stora svårigheter att utreda i detta tidiga skede. Den erforderliga kompletterande utredningen åstadkommes lämpligast genom ett samarbete mellan alla de berörda parterna, staten, Sveriges olympiska kommitté jämte vinteridrotternas specialförbund, Jämtlands läns landsting och berörda kommuner. Denna utredning måste genomföras snabbt och igångsättas snarast.

Jämtlands läns landstings förvaltningsutskott anför, att landstinget vid extra möte den 26—27 februari 1968 beslutat att uttala sig för att i princip stödja Östersunds stads initiativ i frågan rörande anordnande av vinterolympiad i Jämtland år 1976.

I förvaltningsutskottets framställning till landstinget har uttalats, att en olympiad i Jämtland kommer att ha stor betydelse för länet även på längre sikt genom tillkomsten av värdefulla idrottsanläggningar, hotell m. m., vilket skapar möjligheter att i länet även efter olympiaden arrangera andra större idrottstävlingar. Ett OS-arrangemang torde därför komma att i hög grad gynna även länets näringsliv.

Sveriges olympiska kommitté (SOK) har i yttrande till Östersunds stad över den av staden verkställda utredningen bl. a. uttalat,

att SOK anser det önskvärt att olympiska vinterspel förlägges till Sverige,

att en arrangörskombination Östersund/Åre/Hammarstrand framstår som det naturliga alternativet,

att SOK anser att de jämtländska idrottsorganisationerna med stöd av berörda nationella idrottsförbund har alla förutsättningar att bygga upp en organisation med förmåga att framgångsrikt genomföra ett arrangemang av olympiska vinterspelens omfattning,

att SOK anser att i utredningen lämnad redogörelse för befintliga och planerade anläggningar synes, därest byggnadsprogrammet kan genomföras, garantera att erforderliga tekniska förutsättningar kommer att föreligga,

att det dock måste betraktas som ett oeftergivligt villkor att frågan om anläggande av s. k. olympiska byar erhåller en tillfredsställande lösning samt

att man bör räkna med större antal tävlingsdeltagare och representanter för massmedia än som skett i utredningen.

Kommittén tillstyrker motionerna och förutsätter att representanter för de berörda idrottsorganisationerna bereds plats i utredningen.

Sveriges riksidrottsförbund ansluter sig i princip till SOK:s yttrande och tillstyrker motionerna. Förbundet anser i likhet med vad som förutsattes i den av Östersunds stad företagna utredningen att statligt bidrag erfordras för tävlingarna och i första hand då för uppförandet av vissa anläggningar och bostäder m. m. Sådant statligt bidrag bör emellertid motiveras även med hänsyn till att dylika anläggningar kan påvisas bli av värde för den regionala och även nationella idrottens framtida utveckling.

Förbundet förutsätter vidare att ett statligt bidrag inte menligt kommer att påverka Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut med avseende på idrottsrörelsens behov av statliga bidrag från fonden för idrottens främjande för den »ordinarie» idrottsliga verksamheten.

Utskottet

I motionerna hemställs att förutsättningarna för att förlägga 1976 års olympiska vinterspel till Östersund skyndsamt skall utredas. Utredningen avses komplettera undersökningar som verkstälts på initiativ av Östersunds stad av en särskild kommitté och som redovisats i en rapport i november 1967. I denna rapport har föreslagits att längdåkning på skidor, backhoppning, militärt skidskytte, hastighetsåkning på skridskor, konståkning och ishockey förlägges till Östersund och Frösön, de alpina skidgrenarna till Åre samt rodel och bobsleigh till Hammarstrand. En redogörelse har lämnats för de idrottsanläggningar som nu finns eller ytterligare skulle erfordras för spelens genomförande. Vidare återges i rapporten en ekonomisk kalkyl, i vilken idrottsanläggningar och andra investeringar samt organisationskostnader angivits till sammanlagt 78,5 mkr. och inkomsterna från spelen beräknats till 23,0 mkr. Överskjutande kostnader har förutsatts bli täckta genom anslag från Östersunds stad och övriga kommuner i Östersundsblocket, Åre och Ragunda kommuner, Jämtlands läns landsting och staten, vars bidrag upptagits till 35,0 mkr.

På grundval av denna rapport har Östersunds stadsfullmäktige den 19 december 1967 beslutat att staden skall ansöka om uppdraget att arrangera 1976 års olympiska vinterspel. Jämtlands läns landsting har vid extra möte i februari detta år beslutat att uttala sig för att i princip stödja stadens initiativ.

Sveriges olympiska kommitté (SOK) har i yttrande tillstyrkt motionerna och bl. a. uttalat, att det är önskvärt att olympiska vinterspel förläggs till Sverige och att en arrangörskombination Östersund/Åre/Hammarstrand framstår som det naturliga alternativet. Kommittén har emellertid framhållit att det måste betraktas som ett oeftergivligt villkor att frågan om anläggande av s. k. olympiska byar — i vilken fråga stadens utredningskommitté ej haft möjlighet presentera färdiga förslag — får en tillfredsställande lösning och vidare att man bör räkna med större antal tävlingsdeltagare och representanter för massmedia än som skett i utredningen.

Sveriges riksidsrottsförbund har i princip anslutit sig till SOK:s yttrande och tillstyrkt motionerna. Förbundet har uttalat, att ett statligt bidrag bör motiveras även med hänsyn till att de avsedda anläggningarna kan påvisas bli av värde för den regionala och även nationella idrottens framtida utveckling. Förbundet förutsätter emellertid att ett statligt bidrag inte skall negativt inverka på andra statliga bidrag för idrottsrörelsens behov.

Representanter för utskottet har vid studieresa erhållit närmare informationer om förutsättningarna för att genomföra vinterspelen enligt de riktlinjer som angivits av Östersunds stads utredningskommitté. De erhållna upplysningarna, avseende olika idrottsanläggningar, inkvarteringsmöjligheter och kommunikationer m. m., ger enligt utskottets mening goda skäl för antagandet, att spelen skall kunna genomföras enligt planerna.

Strukturömvändningar inom jordbruk och skogsbruk i förening med en relativt låg industrialiseringsgrad inom Jämtlands län kan väntas komma att ställa stora krav på arbetsmarknadspolitiska insatser i länet. De olika förberedande arbeten, som vinterspelen skulle kräva, innebär ett betydande tillskott av sysselsättningstillfällen.

Utskottet finner även att starka idrottsintressen och det betydande goodwill-värde som är förknippat med arrangerandet av olympiska tävlingar ger anledning att föranstalta om den i motionerna begärda utredningen.

Ett ställningstagande till frågan om räckvidden och formen för en eventuell ekonomisk medverkan från statens sida måste, som motionärerna anfört, grunda sig på en utförligare utredning än den hittills verkställda. Härvid bör bl. a. klargöras hur olika anläggningar kan användas i framtiden.

Utskottet vill på ovan anförda skäl tillstyrka bifall till motionsyrkandet om utredning. Med hänsyn till att en ansökan hos Internationella olympiska kommittén bör inges hösten 1969 och kräver omfattande förberedelser vill utskottet understryka vikten av att utredningen snarast tillsätts och bedrivs skyndsamt.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I: 738 och II: 943 beslutar att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att förutsättningarna för att till Östersund förlägga 1976 års olympiska vinterspel skyndsamt och i lämplig form utreds.

Stockholm den 14 mars 1968

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Oscar Carlsson (s), Eric Gustaf Peterson (fp)*, Helge Karlsson (s), Karl Pettersson (s), fru Hultell (h), herr Kilsmo (fp), fru Landberg (s), herrar Svanström (cp)*, Erik Svensson (s)*, Blomquist (h), Ove Karlsson (s) och fru Nilsson (cp)*;

från a n d r a kammaren: fru Eriksson i Stockholm (s), fru Jäderberg (s), herrar Hamrin i Kalmar (fp), Dickson (h)*, Haglund (s), Wikner (s), Larsson i Borrby (cp), Nordgren (h)*, Andersson i Örebro (fp), Johansson i Växjö (cp), Hansson i Piteå (s)* och Hugosson (s).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.